

Správa o účasti delegácie SR a záverečných dokumentoch Konferencie ITU vládných splnomocnencov PP'18

1. Úvod

Medzinárodná telekomunikačná únia (ďalej len „ITU“) so sídlom v Ženeve je odbornou organizáciou pridruženou k OSN na základe dohody medzi ITU a OSN z roku 1947. ITU vznikla v roku 1932 zlúčením Medzinárodnej telegrafnej únie (založenej v roku 1865) a Medzinárodnej rádiotelegrafnej únie (založenej v roku 1906).

ITU je celosvetovou medzivládnu organizáciou, ktorej členom je v súčasnosti 193 štátov a súčasne má viac ako 700 členov súkromného sektora a taktiež viac ako 150 členov akademických inštitúcií. Československo bolo členom ITU od roku 1929. Slovenská republika sa stala členom ITU v roku 1993. Odborným gestorom členstva SR v ITU a koordinátorom spolupráce telekomunikačného sektora SR s touto najvýznamnejšou celosvetovou odbornou organizáciou je Ministerstvo dopravy a výstavby SR (ďalej len „MDV SR“). Na spolupráci s ITU sa okrem MDV SR podieľa Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (ďalej len „ÚREKPS“) a Výskumný ústav spojov, n.o. Slovak Telekom, a.s. je členom sektora ITU-T.

ITU sa organizačne člení na tri sektory:

- telekomunikačný štandardizačný (ITU-T) zastrešený Svetovým telekomunikačným štandardizačným zhromaždením (WTS), ktoré zasadá pravidelne každé 4 roky,
- rádiokomunikačný (ITU-R) zastrešený Svetovou rádiokomunikačnou konferenciou (WRC), ktorá sa koná raz za 3-4 roky,
- sektor rozvoja telekomunikácií (ITU-D) zastrešený Svetovou telekomunikačnou rozvojovou konferenciou (WTDC), ktorá sa koná pravidelne raz za 4 roky.

Prácu sektorov riadia úrady – TSB/ITU (Úrad ITU pre štandardizáciu telekomunikácií), RB/ITU (Rádiokomunikačný úrad ITU) a DBT/ITU (Úrad ITU pre rozvoj telekomunikácií) na čele s riaditeľmi úradov.

Konferencia vládných splnomocnencov je najvyšším rozhodovacím orgánom ITU. Koná sa každé štyri roky a je kľúčovou udalosťou, na ktorej členské štáty ITU dosahujú konsenzus v oblasti kľúčových medzinárodných otázok v oblasti informačno-komunikačných technológií, volia najvyšších predstaviteľov, rozhodujú o pláne práce ITU na nasledujúce roky štyri roky vrátane strategických a finančných plánov.

2. Účasť na konferencii vládných splnomocnencov ITU

Na rokovaní Konferencie ITU vládných splnomocnencov (ďalej len „PP'18“), ktorá sa konala v dňoch 29. októbra až 16. novembra 2018 v Dubaji v Spojených arabských emirátoch (SAE), sa zúčastnilo viac ako 2300 delegátov reprezentujúcich 180 členských štátov z celkového počtu 193.

Okrem zástupcov členských štátov sa PP'18 zúčastnili aj delegáti, ktorí reprezentovali:

- členov sektorov ITU z podnikateľského sektora (telekomunikační prevádzkovatelia, vedecké a priemyselné inštitúcie),
- medzivládne organizácie prevádzkujúce satelitné systémy,
- regionálne, medzinárodné a iné telekomunikačné organizácie,
- OSN a jej špecializované agentúry.

Účasť delegácie SR na zasadnutí PP'18 bola schválená uznesením vlády SR č. 232/2018 zo 16. mája 2018, na základe ktorého boli vystavené poverovacie listiny v súlade s Dohovorom ITU, podpísané ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Zloženie slovenskej delegácie bolo nasledovné:

Dušan Horniak – mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec v Spojených arabských emirátoch – vedúci delegácie,

Viliam Podhorský – odbor elektronických komunikácií a poštových služieb MDV SR – zástupca vedúceho delegácie (29.10. – 16.11. 2018),

Milan Mizera – riaditeľ odboru frekvenčného spektra ÚREKPS – delegát (12. – 16.11. 2018).

3. Priebeh rokovania PP'18

Na otvorení konferencie sa zúčastnil vice-prezident a predseda vlády SAE šejk Mohammed bin Rashid Al Maktoum. Konferenciu otvoril Talal Humaid Belhoul, predseda rady riaditeľov Telekomunikačného regulačného úradu SAE. S príhovormi vystúpili Houlin Zhao, generálny tajomník ITU a formou videohovoru António Guterres, generálny tajomník OSN.

Na prvom plenárnom zasadnutí bol za predsedu konferencie zvolený Majed Sultan Almesmar (Spojené arabské emiráty). Za šiestich zástupcov predsedu konferencie boli zvolení: Majed Al Mazyed (Saudskoarabské kráľovstvo), Cristiana Flutur (Rumunsko), Konstantin Noskov (Ruská federácia), Ahmad Reza Sharafat (Iránska islamská republika), Robert Strayer (USA) a Francis Wangusi (Kenská republika).

Rokovanie PP'18 sa uskutočnilo v nasledovnej štruktúre:

- Plenárne zasadnutia – schvaľovanie dokumentov PP'18 predkladaných príslušnými výbormi,
- Výbor č. 1 (COM 1) – Riadiaci výbor bol zložený z predsedu konferencie a jeho zástupcov, z predsedov a podpredsedov ostatných výborov a pracovných skupín – stanovoval pracovný a časový plán PP'18,
- Výbor č. 2 (COM 2) – Mandátový výbor (predseda: Sameera Belal Momen – Kuvajtský štát) – výbor pre overovanie poverovacích listín jednotlivých delegácií
- Výbor č. 3 (COM 3) – Rozpočtový výbor (predseda: Seynabou Seck Cisse – Senegalská republika) – výbor pre kontrolu rozpočtu PP'18,
- Výbor č. 4 (COM 4) – Edičný výbor (predseda: Rim Belhaj – Tuniská republika) – výbor pre redakčné spracovanie finálnych textov PP'18 v 6 oficiálnych jazykoch ITU,
- Výbor č. 5 (COM 5) – Výbor pre politiku a právne záležitosti (predseda: Stephen Beraux – Bahamy) – výbor pre otázky politiky ITU a zmien Ústavy, Dohovoru a Rokovacieho poriadku Konferencie vládnych splnomocnencov, svetových zhromaždení, konferencií a zasadnutí ITU,
- Výbor č. 6 (COM 6) – Výbor pre administratívu a manažment (predseda: Dietmar Plesse – Nemecká spolková republika) – výbor pre finančný plán ITU, administratívne záležitosti, kontrolu a riadenie centrality v Ženeve,
- Pracovná skupina pléna - WG PL (predseda: Nur Sulyna Aadulah – Malajzia) – pracovná skupina plenárneho zasadnutia PP'18 pre strategický plán ITU, otázky internetu a aktivít ITU.

3.1 Voľby funkcionárov ITU a do orgánov ITU

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (ďalej len „MZVaEZ SR“), MDV SR a zastupiteľské úrady SR dostali v období pred PP'18 od mnohých členských krajín ITU žiadosti o podporu kandidátúr v súvislosti s voľbami generálneho tajomníka ITU, jeho zástupcu, riaditeľov troch úradov (riaditeľa štandardizačného úradu sektora štandardizácie (TSB/ITU), riaditeľa rádiokomunikačného úradu sektora rádiokomunikácií (BR/ITU), riaditeľa úradu pre rozvoj telekomunikácií (BDT/ITU), členov Rady ITU a členov Rady pre rádiokomunikačný poriadok (ďalej len „RRB“).

Kandidatúry krajín vyhodnotili príslušné odbory MZVaEZ SR a MDV SR. Na základe odborných kritérií, v súlade s prioritami zahraničnej politiky SR a na základe posúdenia zahraničnopolitického hľadiska odsúhlasili zoznam podporovaných kandidátov, ktorým sa riadila delegácia SR pri samotných voľbách.

Voľby sa konali v súlade s príslušnými ustanoveniami Ústavy ITU a Dohovoru ITU a Všeobecných pravidiel pre konferencie, zhromaždenia a iné zasadnutia Únie.

Všetci zvolení funkcionári a členovia RRB sa ujali svojich funkcií k 1. januáru 2019.

3.1.1 Voľby najvyšších funkcionárov ITU

Na zasadnutí PP'18 boli zvolení:

- a) generálny tajomník ITU – Houlin Zhao (ČĽR),
- b) zástupca generálneho tajomníka ITU – Malcolm Johnson (Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska),
- c) riaditeľ Úradu ITU pre štandardizáciu telekomunikácií - Chaesub Lee (Kórejská republika),
- d) riaditeľ Rádiokomunikačného úradu ITU – Mario Maniewicz (Uruguaj),
- e) riaditeľka Úradu ITU pre rozvoj telekomunikácií – Doreen Bogdan-Martin (USA).

Priebeh volieb manažmentu ITU s počtami hlasov v jednotlivých kolách je uvedený v prílohe č. 1.

3.1.2 Voľby do Rady ITU

V Rade ITU je spolu 48 miest pre 5 administratívnych regiónov, pričom každý región môže v Rade obsadiť iba určitý počet miest. Za región „C“, do ktorého patrí SR, boli do Rady ITU zvolené: Rumunsko, Ruská federácia, Poľská republika, Azerbajdžanská republika a Česká republika.

Rada ITU je riadiacim orgánom Únie v období medzi konferenciami vládnych splnomocnencov. Pripravuje tiež správu o politike a strategickom plánovaní ITU.

Prehľad krajín, ktoré boli zvolené do Rady ITU na roky 2019 až 2022 zo všetkých regiónov a počty hlasov, ktoré vo voľbách dostali, je uvedený v prílohe č. 2.

3.1.3 Voľby do RRB

PP'18 zvolila 12 členov RRB zastupujúcich 5 administratívnych regiónov, pričom každý región môže v Rade obsadiť iba určitý počet miest. Za región „C“, do ktorého patrí SR, boli do RRB zvolení Nikolaj Varlamov (Ruská federácia) a Sahiba Hasanova (Azerbajdžanská republika).

RRB najmä schvaľuje Rokovací poriadok používaný pri aplikácii ustanovení Rádiokomunikačného poriadku, registruje frekvenčné prídely udelené členskými štátmi,

zabezpečuje podporu pri rádiokomunikačných konferenciách a zhromaždeniach, zaoberá sa odvolaniami proti rozhodnutiam prijatým Rádiokomunikačným úradom týkajúcich sa frekvenčných pridelov, plní všetky ďalšie povinnosti stanovené príslušnými konferenciami alebo Radou ITU.

Zvolení kandidáti s počtami hlasov sú uvedení v prílohe č. 3.

3.2 Hlavné výsledky PP'18

Na zasadnutí PP'18 neboli navrhnuté žiadne zmeny Ústavy ITU a Dohovoru ITU, ktorými sa riadi práca ITU.

CEPT (Európska konferencia poštových a telekomunikačných administratív) v priebehu takmer dvoch rokov pred PP'18 pripravil 37 spoločných európskych návrhov (ďalej „ECP“) pre PP'18. Prípravou týchto návrhov sa zaoberala pracovná skupina Com-ITU, ktorá je organizačne začlenená priamo pod CEPT, členom ktorej bola aj zástupkyňa MDV SR.

Spoločné návrhy pre prácu PP'18 pripravili aj iné regionálne telekomunikačné organizácie - ATU (Africká telekomunikačná únia), APT (Telekomunikačná organizácia regiónu Ázia – Tichomorie), CITELE (Regionálna telekomunikačná organizácia Severnej a Južnej Ameriky), CTU (Karibská telekomunikačná únia), LAS (Liga arabských štátov) a RCC (Regionálne spoločenstvo v oblasti telekomunikácií – pozn. niektoré bývalé štáty Sovietskeho zväzu). Niektoré krajiny predložili samostatné návrhy. Návrhy bolo možné predkladať aj v priebehu konferencie.

Záverečné dokumenty PP'18 boli prijaté formou rozhodnutí, rezolúcií a odporúčaní (2 revidovaných rozhodnutí, 61 nových resp. revidovaných rezolúcií, 1 odporúčanie; 1 rozhodnutie a 10 rezolúcií bolo zrušených). Zoznam prijatých rozhodnutí a rezolúcií je uvedený v prílohe č. 4, zoznam zrušených rezolúcií je uvedený v prílohe č. 5.

Medzi najvýznamnejšie závery PP'18 patrili najmä:

- schválenie strategického a finančného plánu na roky 2020 – 2023, ktorým sa ustanovuje pracovný plán a financovanie ITU pre nadchádzajúce štvorročné obdobie,
- nová rezolúcia o možnosti účasti na práci ITU pre malé a stredné podniky s počtom max. 250 zamestnancov ako pridružených sektorových členov ITU, ročný príspevok pre rozvinuté krajiny predstavuje výšku 1/16 príspevkovej jednotky (cca 20 tis. CHF),
- revízia kľúčových rezolúcií o otázkach súvisiacich s internetom,
- rezolúcia týkajúca sa OTT (Over-the-top) služieb, ktoré zohrávajú zvyšujúcu úlohu v evolúcii telekomunikačného/IKT sektora,
- rezolúcia týkajúca sa internetu vecí,
- rezolúcie so zameraním sa na budúce siete ako 5G, pričom sú zamerané najmä na ich ďalšie budovanie v rozvojových krajinách,
- rezolúcia podporujúca rodovú rovnosť v ITU a IKT sektore,
- rezolúcie podporujúce potrebu dostupného medzinárodného pripojenia k internetu pre všetkých obyvateľov sveta, najmä obyvateľov so zdravotným znevýhodnením,
- revízia rezolúcie týkajúcej sa ochrany detí on-line, zaistenie bezpečnosti a dôvery on-line,
- rezolúcie venované kybernetickej bezpečnosti, dôvery používania IKT a falošným telekomunikačným/IKT zariadeniam.

Z hľadiska politického boli veľmi citlivými návrhy dvoch rezolúcií, týkajúcich sa Palestíny. Nakoniec bol medzi zúčastnenými stranami (Izrael, Palestína, USA, zást. arab. štátov) dohodnutý kompromisný text. Tieto boli predložené na plenárne rokovanie s tým, že

predsedajúci k predloženým rezolúciám nepripustil žiadnu diskusiu. K rezolúciám vystúpil len generálny tajomník ITU H. Zhao s prehlásením.

Ďalšou citlivou témou bola deklarácia Ukrajiny, ktorá sa týkala ilegálneho obsadenia územia Autonómnej republiky Krym a mesta Sevastopol' Ruskou federáciou a s ňou súvisiace otázky smerovania telekomunikačnej prevádzky a využívania frekvenčných a číslovacích zdrojov na týchto územiach. Zo strany USA bola pripravená tzv. „counter declaration“, ktorú podpísalo 33 členských štátov ITU.

4. Zhodnotenie účasti delegácie SR na zasadnutí PP'18

Poslaním ITU je udržiavať a prehĺbovať medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach elektronických komunikácií, podporovať rozvoj zodpovedajúcich technických prostriedkov, dbať o účelné rozdeľovanie frekvenčného spektra a koordináciu jeho využívania a poskytovať technickú pomoc v oblasti elektronických komunikácií.

Členstvo SR v ITU prináša možnosť presadzovať ako národné záujmy, tak aj spoločné európske záujmy vyplývajúce z členstva v EÚ.

Delegácia SR sa na rokovaní PP'18 riadila smernicou pre postup delegácie SR, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 232/2018 zo 16. mája 2018.

Slovenská republika v súlade so smernicou pre postup delegácie SR najmä:

1. podporila schválenie návrhu strategického a finančného plánu ITU na roky 2020 - 2023;
2. potvrdila na roky 2020 – 2023 príspevkovú triedu členského príspevku SR do ITU vo výške ½ príspevkovej jednotky (1 príspevková jednotka = 318 000 CHF);
3. podporila všetkých 37 návrhov ECP;
4. pri rokovaní PP'18 sa zamerala na presadzovanie spoločných priorít Slovenskej republiky, EÚ a CEPT v súlade s ECP, ktoré boli vo veľkej miere akceptované a zapracované do prijatých dokumentov PP'18;
5. pri voľbách do orgánov ITU postupovala v súčinnosti s inštrukciami MDV SR a MZVaEZ SR.

Na záver PP'18 pri podpisovaní Záverečných dokumentov uplatnila delegácia SR právo predložiť prehlásenia a výhrady k nim (príloha č. 6).

Delegácia SR podpísala spoločne s členskými štátmi EÚ prehlásenie, že členské štáty EÚ aplikujú listiny schválené Konferenciou vládnych splnomocnencov v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi zo Zmluvy o EÚ a Zmluvy o fungovaní EÚ. Ďalšie spoločné prehlásenie obsahuje text, že podpísané krajiny ponechávajú v platnosti aj výhrady uplatnené na predchádzajúcich PP.

Delegácia SR taktiež podpísala spoločné prehlásenie, ktorým podpísané štáty neuznávajú požiadavku niektorých krajín na uplatňovanie zvrchovaných práv na časti geostacionárnej dráhy družíc.

Členovia delegácie sa taktiež zúčastňovali koordinačných rokovaní CEPT k prerokovávaným bodom agendy PP'18 na podporu ECP a koordinačných rokovaní členských štátov EÚ k otázkam spoločného postupu.

Z hľadiska priorít a záujmov SR a členských štátov EÚ a CEPT možno dosiahnuté výsledky PP'18 hodnotiť pozitívne.

5. Záver

Texty záverečných dokumentov schválených na PP'18 podpísali členovia delegácie Slovenskej republiky a za Slovenskú republiku ich podpisy slávnostne odovzdal vedúci delegácie p. Dušan Horniak, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec SR v Spojených arabských emirátoch.

Vzhľadom na to, že v rámci záverečných dokumentov neboli prijaté žiadne zmeny Ústavy ITU a Dohovoru ITU, nie je potrebné ich ratifikovať Slovenskou republikou.

Prehlásenia predložené delegáciou SR pri podpise záverečných dokumentov sa netýkajú základných dokumentov Ústavy ITU a Dohovoru ITU, nie je preto podľa čl. 32B Dohovoru ITU potrebné, aby členský štát ITU následne formálne potvrdil uvedené prehlásenia.

Prijaté záverečné dokumenty neovplyvňujú ekonomické, právne, ani odborné postavenie SR pri uskutočňovaní svojich práv a povinností v ITU.

Implementáciu výsledkov rokovania PP'18 do prostredia elektronických komunikácií SR, ako aj plnenie ďalších povinností gestora členstva SR v ITU primárne zabezpečia MDV SR a ÚREKPS. S ohľadom na skutočnosť, že niektoré rezolúcie prijaté na PP'18 sa venujú problematike, ktorá spadá do odbornej gescie iných ústredných orgánov štátnej správy, budú tieto v prípade potreby požiadané o spoluprácu.